

5-2019

נהלי עבודה ברפת נגועה בברוצלוזיס

נכון לסוף מאי 2019 ישנם 6 מוקדי תחלואה ברפתות חלב שבשרות החקלאית. מאז אבחון התחלואה בניצנים נוספו 3 מוקדי תחלואה המאופיינים באבחון על ידי דיגום פרות שהפילו כחלק משגרת העבודה להבדיל מדיגום גלי הפלות כדוגמת רביבים 2015 גילת 2016 וניצנים 2018. אבחנות מסוג זה מתבטאות בהמשך בנגיעות נמוכה (פחות מ 3%).

הנהל מנסה לטפל ב 3 מרכיבים בהתנהגות הרופא:

1. מניעת תחלואת הרופא
2. הקטנת מעורבות הרופא בהפצת המחלה בעדר (bio-containment)
3. הקטנת מעורבות הרופא בהפצת המחלה לעדרים נוספים (Bio-security)

בהתאם לכך בנוי הנהל מ 3 חלקים.

יש לציין שניתנו הנחיות של השו"ט העוסקות בעיקר במרכיבים 2 ו 3. הנחיות אלה הם בתוספת לדרישות השו"ט.

הסיכון הגבוה ביותר לבריאות הרופא ועובדי הרפת האחרים הוא לאחר ההמלטה. פרות שאינן מפרישות את נוזלי ההמלטה (דלקת או הפרשות אחרות) מהוות סיכון נמוך להדבקה. גם החלב בתקופה הסמוכה להמלטה מהווה גורם סיכון גבוה.

בנהל זה מיגון מלא כולל:

1. חלוק עבודה חד פעמי.
2. שרוולי בדיקה פלסטיים כפולים על כל יד עובדת.
3. משקפי מגן
4. מסכת אבק

בדיקות רפואיות לרופאים העובדים ברפת חיובית:

כל חודשיים או בתדירות אחרת שתיקבע על ידי רופא מומחה למחלות זיהומיות אתו תעבוד החקלאית. את הבדיקה יש לבצע במרפאה המטפלת ברופא ולהעביר את תוצאותיה לחקלאית. ניתן להעזר במקרים חריגים בבדיקה במעבדת הברוצלה במכון אך נתוני המעבדה אינם מקובלים בחלק מהמרפאות.

1- מניעת תחלואת הרופא:

- a. אין לבדוק פרות בלתי מרוסנות במשק חיובי לברוצלה.
- b. פרות ממליטות או מפילות יבדקו רק פרות שאובחנו שליליות למחלה בבדיקה סרולוגית לאחר ההמלטה/הפלה.
- c. המשק הנגוע ירכז וירסן את כל הפרות שזומנו לבדיקה לאחר המלטה באזור אחד ברפת. בדיקה זו תבצע ביום אחד בלבד (עם אפשרות לבדיקה חוזרת שגם היא בריכוז פרות). הבדיקה תהיה בשעות הבוקר המוקדמות.
- d. אין לטפל באצירות שליה עד להגעת תשובת בדיקת הדם! – פרות חולות וירודות כתוצאה מהמחלה יטופלו בהזרקה (parenteral). יש להזהיר את העובדים ממגע עם שליות של פרות חשודות.
- e. בעת בדיקת ממליטות ילווה הרופא על ידי רפתן שיעמוד לצד הפרה וימנע מגע עם הפרשות של פרות שכנות.
- f. בדיקת הממליטות בכל עדר חיובי תדחה ל 20-14 יום מההמלטה עם עדיפות לאבחון על ידי בדיקה רקטלית ושטיפת רחם בהתאם לצורך.

- g. פרות שליליות לברוצלוזיס אשר סובלות מתנובת חלב ירודה או מצריכות בדיקת רופא יוגשו מוקדם יותר אך לא לפני הגעת התשובה השלילית.
- h. את בדיקת הדם יש לבצע במועד המוקדם ביותר בו מתאפשר על פי המלצות השו"ט ובהתאם ליכולת הרופא והמשק.
- i. את בדיקת הדם יש לבצע בווריד הצוואר. במידה ולא ניתן ומתחייב דיגום מהזנב יש להתמגן במיגון מלא
- j. בדיקות לאחר המלטה יש לבצע עם שרוול כפול, סינר, משקפי מגן ומסכה.
- k. ככול מגע לא רצוי של אזור הפנים עם נוזלי רחם או חלב יש לעצור את העבודה ולשטוף את הפנים במים וסבון.
- l. בתום הביקור ולפני כל פעולה אחרת (רישום, שתיה, אכילה ועוד) יש להסיר את כל הציוד ולשטוף את המגפיים, הפנים והידיים.
- m. עזרה בהמלטה, הפלה, צניחת רחם יבוצעו במיגון מלא.
- n. דיגום עטינים יבוצע עם שרוול, כפפות מסכה ומשקפי מגן.
- o. בטיפול ביונקים יש להתמגן עם כפפות, משקפיים ומסכה.
- p. את שגרת העבודה האחרת: פוריות, טילוף, ניתוחים ובדיקות שונות יש לבצע עם שרוול לפי הצורך, כפפות ומשקפי מגן. אין צורך במסכה בבדיקות אלה.

2- הקטנת הפצת המחלה בעדר על ידי הרופא:

- a. יש להחליף כפפה בין כל פרה נבדקת.
- b. ההזרקות יבוצעו במחט חד פעמית.
- c. את הפסולת מהנ"ל יש לאסוף בשקית אשפה.
- d. בכל מעבר בין קבוצות יש לשטוף היטב את המגפיים.

3- בטיחות ביולוגית – הקטנת הפצת המחלה מעדר נגוע

- a. ציוד העבודה יושאר במשק (סינר, משתיל מגנטיים, מזרקים וכו')
- b. הרופא יעבוד עם מגפיים מהמשק.
- c. במצב של גלוי מאוחר של המחלה בעדר עם נגיעות העולה על 20% יש לעבוד עם סרבול חד פעמי או להחליף את בגדי העבודה לאחר הביקור במשק.
- d. קיימת עדיפות לחניית הרכב מחוץ לשטח המשק המטופל. במידה ולא יחנה הרכב רחוק ככל האפשר משטח מחיית העדר.
- e. בתום הביקור ישטפו ויחוטאו גלגלי הרכב בתמיסת כלור (אקונומיקה או הלמיד).

כותב הנוהל: גבי קניגסוולד - רופא ראשי